

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

•Danica• izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrť leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide •Danica• dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 4. avgusta 1899

List 31.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

II

Škof in mučenik.

(Dalje)

Simeon:

Za te car, za to deželo
Srce meni je gorelo;
Draga ima domovina
Zvestega si v meni sina.

Neomajana zvestoba
Biva v meni naj do groba:
Kdor je zvest Bogu Gospodu,
Veren caru je, narodu

Sapor:

Solnce žarke vroče, zlate
Siplje na gore, na trate.
Bog je solnce, kamor sije,
Blagoslov nebeški lije.

Solnce — sveti Bog — ogreva,
Njemu slava naj odmeva!
Zvest da si, dokažeš, meni:
Moli solnca žar ognjeni.

Simeon:

Večni Bog je solnce vstvaril,
Z zlatim ognjem je obdaril.
On poreče, solnce milo
Svit ognjeni bo zgubilo.

Stvarjen bog in bog minljivi
Bog ni, je malik varljivi.
Pravega Boga spoštujem,
Njemu um, srce darujem.

Sapor:

Bog Vaš moral je trpeti,
Moral v bolečinah vmreti.
Človek vam Boga ubija, —
Vera vaša je norčija.

Simeon:

Hotel Jezus je trpeti,
Hotel v bolečinah vmreti.
Ker zagrešil Adam v vrti,
Rešil nas je s smrtjo smrti.

Preden solnce v tretjič vshaja,
Božji Sin iz groba vstaja.
Zdaj v nebesih živ kraljuje,
Milost grešnikom skazuje.

Ti v trpina veroval si;
V svetih knjigah tudi bral si;
Da je vstal iz groba slavno —
To pa zabil si že davno.

Sapor:

Dosti je besedovanja!
Kdor bogovom se ne vklanja,
Moral muke bo trpeti,
V bolečinah groznih vmreti.

Ako se koleno vklone
Solncu, vzal ti bodem spono;
Glavo rešil bom ti sivo,
Če pustiš mi vero krivo.

Simeon:

Bolje tisočkrat umreti,
Kakor v grehu tu živeti;
Saj krvava smrt me pelje
Tje, kjer večno bo veselje.

Tam končana bo težava,
Čaka tam nas sreča prava,

Kjer presrečnih duš kerdelo
Gleda Jezusa veselo.

Sapor:

Kakor v spanju starec blede,
Kake govori besede!
Odvedite mi ga v ječo,
Kjer naj čaka večno srečo.

Dostojanstvo, premoženje
Bo sladilo mu življenje:
Naj spolni zapoved mojo,
Zapusti nevero svojo.

Ogenj, meč in kol ga čaka,
Če bo trdovratnost taka,
Da me cara ne uboga. —
Toda tri mu dni odloga!

(Dalje prihodnjič.)

Od kedaj se časti Marija?

Sedanji svet je pohujšan. Odvrnil se je od Jezusa, studenca žive vode, in streže le svojim strastem in slastem. Toda ne samo to. V svoji divjosti in pohotnosti psujejo in preklinjajo taki ničvredni, propadli ljudje vse, kar je svetega in božjega. Zlasti pa oni ljudje, ki se ponašajo s svojo izobrazbo in oliko, ki sami priznavajo, da so prijatelji in goreči ljubitelji tako imenovane svobodne misli in čiste človečnosti, sosebnost ti kaj radi napadajo verske resnice in se ž njimi norčujejo. Žali Bog, tudi v naših pokrajinah je nekaj tako nesrečnih ljudi, ki so zapustili rešilno pot, ki pelje čez Golgoto, in tavajo v tminah nevednosti. V svoji nadutosti in prevzetnosti pišejo bogokletne reči in odvrtačajo pravoverne katoličane od izveličalnih resnic Kristovih, češ, da se je katoliška vera preživela, da je pač nespametno verovati na sv. pismo, na sv. zakramente, na pekel in na druge duhovniške iznajdbe.

K takim iznajdbam, to zlasti trdijo protestantje, prištevajo tudi Marijino češčenje. Pravijo namreč, da se je Marijino češčenje prav za prav pričelo v petem stoletju, da nekateri se drznejše trditi, da še-le za časa svetega Bonaventure. Zato, dragi čitatelj, ti hočem prav na kratko razložiti, od kedaj se časti Mati božja. Pomni pa, da to, kar je tu pisano, trdijo sveti očetje in učeni bogoslovci, ki so strogo živeli, veliko se učili in mnogo premišljevali o svetih resnicah. Zato moramo nje bolj poslušati nego puhloglave, ošabne ljudi, ki se le v tem odlikujejo, da grdiijo svete resnice katoliške vere.

Ni brez razloga menenje nekaterih očetov in bogoslovcev, ki pravijo, da se je Marija častila vže pred stvarjenjem sveta. Kako je neki to mogoče? Ko je namreč vsemogočni

Bog ustvaril brezštevilne množice angeljev, morali so ti, kakor pozneje prva človeka, dostati skušnjo. Bog jim je odkril včlovečenje druge božje osebe in jim je zapovedal, da naj molijo včlovečeno božjo Besedo. Angelji so gledali tedaj Jezusa ponižanega, zasramovanega, podobnega bolj črvmu nego človeku. Zato so Lucifer in njegovi privrženci smatrali za nečastno, da bi častili in molili Jezusa tako ponižanega, in so se uprli božjemu povelju. Bog jih je radi nepokorščine pahnil na vekomaj v peklenki ogenj.

Dobri, zvesti angelji so slušali božje povelje in molili Sinu človekovega. Zato zatrjujejo nekateri sveti očetje in bogoslovci kakor Suarez in več drugih, da niso tačas angelji častili le včlovečenega Sinu božjega, ampak tudi njegovo presveto Mater in Devico. Kako neki ne bi angelji, ki so poznali božje veličanstvo, mogočnost in svetost, tudi občudovali in častili one, ki je postala Mati njihovega stvarnika in Boga? Ali niso že tedaj častili in slavili Mater svojega Gospoda in Boga? Kdo more to tajiti?

Preje torej nego ljudje so častili Mater božjo angelji v nebesih. Če so angelji, ki so duhovi in imajo veliko popolnejši um in spoznanje nego mi revni, maloumni ljudje, častili Marijo, Mater božjo, kdo se drzne trditi, da je Marijino češčenje nespametno? Ali ni tak človek malovreden, ki pohujšuje s takimi nauki ljudi? To češčenje angeljev naj pa nas bodri in hrabri, da bodemo še z večjo vnemo in navdušenostjo, častili, hvalili, slavili Marijo.

Kateri človek je pa bil prvi častilec Marijin? Prvi stariši so bili, Adam in Eva. Ko jih je Bog radi nepokorščine pregnal iz raja, tedaj sta začela častiti Marijo. Bog jima je obljubil, da bode Devica iz njunega potomstva strla satanu glavo, tako premagala peklenko gospodstvo nad ljudmi in osvobodila človeški rod iz sužnosti satanove. Kako so pač naši prvi stariši hrepeneli po tej Devici? Gotovo so naši prvi stariši častili to mogočno Devico. Kdo more to zanikati?

V starem zakonu je iskreno hrepenelo judovsko ljudstvo po Izveličarju, po obljubljenem Mesiju. Brezdvomno so pa tudi očaki in preroki častili in blagrovali ono, ki naj bo zaželenemu, težko pričakovanemu Mesiju Mati. To je jasno iz prerokovanja preroka Izaia: „Glej, Devica bo spočela in bo rodila Sinu, čigar ime bode „Emanuel.“

Vprašamo le, je-li kdo častil Marijo, ko je zagledala luč sveta? Kdo? Istinito so jo ljubili in častili njeni stariši, saj so jo dobili

na čudovit način. Joahim in Ana sta mnogo molila k Bogu in ga prosila, da bi jima podaril otroka. Bila sta že priletna, ko se jima je rodila Marija. Kako neki ne bi častila svojega otroka, katerega je jima Bog dal kot poseben dar!

Ko je Marija spočela in postala božja Mati, povelicevali so jo tedaj angelji, častili so jo Elizabeta, Caharija in sveti Jožef. Toda pojdimo dalje in premišljajmo, kako so Marijo častila vsa stoletja do današnjega dne.

Da so že apostoli Marijo častili in jo spoštovali kot Mater svojega ljubljenega Gospoda in Učenika, mislim, da bi bilo odveč tu dokazovati, saj je to dovolj znano iz sv. pisma. Toda če vprašaš: „Ali so že apostoli častili Marijo kot priprošnjico pri Bogu?“ — tedaj dragi čitatelj, odgovarjamo jasno in določno: „Da.“ Dovolj dokazov imamo za to. Tako beremo n. pr. v liturgiji sv. Petra: „Vsemogočni Bog in Gospod, edino večni, ki bivaš v nebesih, usmili se nas po priprošnji presvete Matere božje i. dr.“ Istotam: „Reši nas, o Gospod, prosimo te, vsega hudega po priprošnji Matere božje Marije i. dr.“

V liturgiji sv. Jakoba se ljudstvo bodri k češčenju Matere božje: „Poveljujmo spominj na presveto, brezmadežno, slovečo in blaženo Mater božjo Marijo, našo Gospo, in na vse svetnike in pravične, da po njih priprošnji dosežemo usmiljenje pri Bogu.“ Nato je rekel mašnik k ljudstvu, kako je božja volja, da se med vsemi svetniki zlasti časti deviška Mati božja Marija in zbor je odgovoril: „Zares dostojno in pravično je, da te slavimo, o vsikdar brezmadežna božja porodnica in Mati našega Boga, zakaj vzvišenejša si nego Kerubini, veličastnejša nego Serafini, ker si brez madeža rodila božjo Besedo: da, tebe, o božja Mati, proslavljamo.“

Sveta katoliška Cerkev je pretrpela mnogo preganjanj in bojov; lastni otroci so se ji izneverili in začeli učiti krive nauke, toda Cerkev je izšla iz vseh teh bojov slavna, čista, sveta, brezmadežna. Nasprotniki sv. Cerkve so poginili, strla jih je božja sila, a nauk naše svete vere je ostal vedno čist, lep, vzvišen, kakor ga je učil njen početnik Jezus Krist, Sin božji.

Kakor je naša sveta vera ostala od apostolskih časov do današnjega dne neizkaljena, neizpremenjena, prav tako so kristijanje vedno verovali, da je Marija brezmadežna Mati božja in ob enem najčistejša, najsvetejša Devica, in zato so jo častili kot mogočno priprošnjico pri njenem božjem Sinu.

Naj navedem nekatere molitve svetih očetov: Sv. Bazilij moli: „O Bog, obvaruj nas

po svoji milosti, ker slavimo spominj na našo presveto in brezmadežno Gospo in Devico Marijo. Posveti dušo in telo po priprošnji Marijini.“ Sv. Krizostom moli v svoji liturgiji: „Ker si vzvišena nad vse stvari in ker te ne moremo dovolj častiti, prosimo te ponižno, usmili se nas. O Bog, daj, da ti vsak dan služimo v svetosti po priprošnji naše kraljice, Matere božje in vseh svetnikov.“ Sv. Krizostom je prav rad pridjal molitvico: „Po priprošnji božje porodnice, reši nas, o Izveličar!“

Prav dostikrat so verniki sklenili svojo prošnjo na Marijo: „Mir s teboj, o Marija, ki si polna božje milosti. Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami, blagoslovljen je sad tvojega telesa. Jezus Krist, Sveta Marija! prosi za nas, da, za nas grešnike! Amen.“

V maši Etijopcev beremo to-le molitev: „Prosi za nas, o Marija, pri Jezusu Kristu, da se usmili naše duše, prosi za nas pri stolu svojega božjega Sina Jezusa Krista: veseli se, o resnično brezmadežna kraljica, raduj se slava naših starišev, ki si nam rodila Emanuela. O resnična posredovalka pri Jezusu Kristu, prosimo te ponižno, da se nas spominjaš, prosi za odpusčenje naših grehov.“

Te molitve nam živo pričajo, kako so vedno častili Mater božjo.

Nji na čast so zidali že v najstarejših časih krščanstva kapelice in cerkve. Kakor hitro je bila krščanska vera za cesarja Konstantina Velikega priznana za državno vero in so smeli kristjani očitno opravljati svoje bogoslužje, tedaj je bilo kmalu več lepih cerkva postavljenih v čast in slavo Matere božje. Za papeža Liberija (352—366) je že bilo v Rimu več krasnih in velikih cerkva, ki so bile posvečene Mariji, tako n. pr. najbolj slovita bazilika Marija Veča ali „Marija Snežica.“

Ko se je Konstantinu Velikemu prikazal pred bitko na nebu sveti križ in je nato svojega nasprotnika Maksencija slavno zmagal, od tačas je pospeševal razvoj krščanske vere, sezidal v Rimu in Carigradu mnogo veličastnih božjih hramov in posvetil na novo ustanovljeno mesto „konstantinopel“, ki se sedaj imenuje Carjigrad, prečisti Devici Mariji. Pač jasen dokaz, kako je bilo vže tedaj vkoreninjeno češčenje Matere božje.

Tudi cesarjeva mati, sv. Helena, je bila goreča častilka Marijina. V Nazaretu, kjer je nekdanj stala hišica, v kateri je angelj Gabrijel prinesel Mariji veselo poročilo, da postane Mati božja, in v Betlehemu, kjer se je rodil Izveličar sveta, je postavila pobožna Helena lepe, veličastne cerkve.

Iz cerkvene zgodovine je nam znano, da je vesoljni cerkveni zbor v Efezu zboroval v cerkvi Matere božje.

Dragi čitatelj! Gotovo pa vprašaš: „Če so Marijo verniki že od nekdanj častili in jo prosili pomoči pri Bogu, ali je Marija njihove priprošnje tudi uslišala?“ Da, premnogo dokazov imamo zato iz prav starih časov. Naj navedem par izgledov.

Sv. Gregor Nacijanski pripoveduje: Ko je bila sv. Justina v velikih izkušnjavah in ji je nastavljal pogubne zanjke čarovnik Ciprian, zatekla se je k Mariji, Materi božji, prosila jo zaščite in bila tudi uslišana.

Znana je tudi dogodka egipčanske Marije. Ta je živela mnogo let nečisto in razkošno. Navlašč je šla nekoč v Jeruzalem, češ, da počasti sveti križ našega Izveličarja. Toda, ko je bila v veži svetega hrama in je že hotela stopiti v tempelj, zadržala jo je neka nevidna moč. Pogleda, in glej, na steni vidi podobno Matere božje. Spozna svoje grešno stanje, bila je ganjena in je bridko objokovala svoje grehe in solzeč se rekla: „O ljuba Devica in Gospa! Ti si dala pravemu Bogu življenje, ti si tako čista in brezmadežna na duši in na telesu, obvaruj mene, ki potrebujem tolažbe in pomoči.“ — In po teh besedah je poskusila zopet stopiti v tempelj, in glej, nobenega zadržka ni bilo več. Bila je v veri potrjena in je neprenehoma častila Mater božjo, ker ji je sprosila milost spreobrnjenja. Odslej je živela čisto, pobožno, sveto do smrti, tako da je postala svetnica.

Za papeža Gregorija Velikega je v Rimu divjala in morila ljudi huda kuga. Papež Gregor I. so zapovedali, da naj svečano in pobožno nesejo po mestu kip Matere božje in prosijo pri Bogu usmiljenja. In res kuga je nehala.

Lahko bi napisali še mnogo izgledov, toda dovolj, zakaj češčenje Matere božje je že od nekdanj vkoreninjeno v človeškem rodu, in nasprotniki naj dokažejo, da verniki niso Marije častili vedno in jo klicali na pomoč. — Mater božjo so vedno častili, jo časte in jo bodo častili ljudje vseh stanov: čeprav se nekateri izneverijo božjim resnicam, govore in pišejo pohujšljivo o Materi božji in Devici Mariji. Čast in mogočnost Matere božje pa bode vedno nedotakljiva, lepa, veličastna. Nas pa, ki verujemo večnim in neporekljivim resnicam svete katoliške Cerkve, naj navedene vrstice še bolj vzpodbude k češčenju premogočne, presvete Gospe Marije.

A. M.

Misli.

(Zapisuje R. Likar.)

(Dalje.)

8.) Kako imenitna in za celo življenje merodajna je mladostna vzgoja otrok. Do sedmega leta je otrok kaj vzprejemljiv za vse, za dobro in hudo. Pregovor pravi: Kamor se nagne mlado drevesce, tja bo rastlo drevo. Kakoršno vzgojo bo imel otrok v mladosti, tak bo — vsaj navadno, ako ne pride kaj posebnega vmes — pozneje kot mladenič, kot mož.

Stariši menda v tem oziru kaj radi zagreše in sicer dvojnato: ali otroku preveč dovolijo, ali premalo. V prvem slučaju se otrok pomebkuži in postane jezast in trmast: v drugem se starišem odtuji, postane skrit in potuhnjen.

Srednja pot — najboljša pot.

To srednjo pot pa kaže — kakor povsod, tako tudi v tem slučaju — vera.

9.) Smrt! —

„Kadar je zadnji trenotek blizu, kadar življenje pojema, in vidni svet čezdalje bolj izginja pred očmi umirajočega, kakor sanje v jutru, — tedaj je le ena misel, ki z neznano močjo sili na dan. To je misel na Boga, h kateremu se vrača tedaj tudi večina tistih, ki so v življenju tajili Boga in so bili apostelji nevere.“

10.) Skopuh še ob smrti nima miru pred svojim denarjem; — na mrtvaško rakev se ozira le z dvema pogledoma, več ne more, a nazaj na nagrabljeno blago se ozira zopet in zopet, toda zaman!

In vendar kliče in hlepi vse od kraja: „Denar, denar! Z denarjem se vse dobi!“ Še nebesa menijo nekateri „kupiti“ z denarjem. Svojo čast, svojo srečo prodajajo za denar. Saj je znano, da z zlatom obtovorjeni osel prekorači najvišje zidovje.

11.) Nič ni pogubnejšega in nič bolj neresničnega, kakor menenje nekaterih, da je katekizem knjiga, ki je samo za otroke pri prvem pouku. Ne! Katekizem naj bi brali tudi odrasčeni in premišljevali malo več o verskih resnicah. Prve besede v katekizmu so mnogo bolj vzvišene, kot najglobokoumnejše misli, do katerih so se popeli paganski modrijani. Leon XIII. pravi: „Svet noče naukov katekizma, ker ga ne pozna. Na vsak način se mora poučiti v naukih katekizma.“

In res! „Berite to malo knjigo; v njej boste našli odgovor na vsa vprašanja. Prašajte katoličana, odkod človeški rod: — on ve, kam gre človek: — on ve, kako naj pride do svojega smotra: — on ve. Prašajte otroka, ki morda ni nikdar premišljeval o tem, zakaj je na svetu in

kaj bo po smrti ž njim: odgovoril vam bo po resnici. Vprašanje o postanku sveta, o razmerji človeka do Boga, o dolžnostih do bližnjega, o naši pravici do stvari — vsa ta vprašanja in še mnoga druga, za katera so se in se še prepirajo učenjaki, so na kratko in točno rešena v katekizmu.“ — Tako govori učenjak, ki je sam po raznem raziskovanju prišel do vira resnice — do katekizma.

12.) Veren katolik ne poveša glave; vesel dviga čelo in dobrovoljno zre pred-se v svet.

Prav poštenu in resnično pobožni ljudje so navadno kaj veseli. živahni in v občevanju dobri družabniki. Njih veselje je nekako nalezljivo; človek pride sam v dobro voljo pri njih.

Ali res zasluži dandanes pošten katoličan ime — črnogleda? Ne! Nasprotnega prepričanja more biti le tisti, ki sam s temnim očesom, izpitim obrazom in povešeno glavo hodi okrog in prav radi tega poštenega in resničnega veselja poznati noče in ne more.

13.) Kdo je dandanes kaj moža? Ni jih veliko — a nekaj jih pa vendar je.

Prenapeti obzirneži in ozirneži gotovo niso možje. To so namreč ljudje, ki si ne upajo koraka naprej, ne da bi se bali in jecljali, češ: ta in ta ovira, človek bi utegnil več izgubiti, kot pridobiti i. dr. Take vrste ljudje še niso nikdar ničesar dosegli — vedno ostanejo taisti strahopetci. Tak gotovo ni bil pogumni oznanjevalec božjega kraljestva sveti Ivan Krstnik. Predno je Odrešenik nastopil javno, pridigoval je in krševal sv. Ivan ob Jordanu. Njegovo pridiganje ni bilo vseh judovskemu velikemu zboru. Poklicali so pridigarja in mu prepovedali krševati. Ivan Krstnik pa jim je odgovoril brez strahu in omahovanja: „Vi — gadja zalega — kdo vas je naučil bežati pred bližajočo se sodbo!“ — Tudi mi moramo biti možje, vredni imena, in s ponosom se zbirajmo pod svojo katoliško zastavo. Ta je bila posvečena že pred blizu 1900 leti in pod nobeno zastavo se še ni izvojevalo toliko zmag, kakor pod našo.

Tudi takozvani polovičarji so vse prej, kakor možje. Doma hočejo biti zavedni katolici, a ko pride do tega, da bi javno pokazali svojo katoliško zavest, tedaj jim upade pogum. Kadar gre za kako odločilno vprašanje, pravijo: „To me ne briga!“ Proti takim kimovcem in omahljivcem naj bi se nastopalo z odločnostjo. Pravi možje morajo vselej pogumno stopiti naprej in s ponosom in zavestjo pokazati svojo barvo. In to si upa le zaveden katoličan.

Lažimožje so dalje sebičneži, možje brez značaja in lastnega prepričanja, ki kupčujejo z vsim, celo s svojimi nazori in s svojim poštenjem. Vselej prašajo, predno se lotijo dela: „Koiiko nese, ali pa ne bom na izgubi.“ S takimi se ni spuščati v kake pogodbe.

Imena mož tudi ne zaslužijo tisti, ki povsod pravijo: „Bom že, bom že“, in ki odlašajo vse na zadnjo minuto. S takimi ni kaj početi.

Nam je potreba drugih mož, ki so pripravljeni odločno nastopiti in bojevati se za dobro stvar, četudi bi jim morda ne imelo biti družega plačila razun zasmeha in nehvaležnosti: — mož kremenega značaja in jeklene srčnosti. In kdor hoče poznati take može, naj jih gre štet v katoliški tabor.

(Dalje prihodnjič.)

Kako se moramo pripravljati na praznike Matere Božje.

Hvalevredno navado je imel vrl plemič, da je ob nedeljah in praznikih Matere Božje pobožno prejemal svete zakramente. Ko je ležal na smrtni postelji, bil je nenavadno vesel in miren. Okoli stoječim sorodnikom in prijateljem je odgovoril na vprašanje, kako vendar more biti tako vesel, takole: „Ob nedeljah in praznikih Matere Božje sem prejemal svete zakramente; ta pobožnost me na smrtni postelji najbolj tolaži.“ Kaj ne, tako veselo smrtno uro si pač vsakdo želi, kajti v resnici srečen je le tisti, ki je tudi koncem življenja tako miren in vesel, kakor bi se po vroči bitki zmagoslaven in venčan vračal iz boja domov. Vroča želja po združitvi z Bogom, po združitvi s prečisto Devico in angeli in svetniki, ta srčna želja navdaja tudi tebe, dragi čitatelj; a poslušaj, kaj ti povem: kakor ta plemič, tako srečno in mirno boš tudi ti čakal zadnje ure, ako boš tako živel, kakor on. Če ti je pa morebiti včasih pretežavno ali nemogoče, da bi tudi v nedeljo prejel sv. zakramente, nikar naj ti ne dela to skrbi. Le zvesto opravljaj svojo pobožnost vsaj ob Marijinih praznikih in videl bodeš, da ti bo Mati Božja sprosila srečno in veselo zadnjo uro.

* * *

Podati ti želim selaj, dragi moj, kratek navod, po katerem se boš z največjim pridom pripravljaj na Marijine praznike. Sredstvo za najboljšo pripravo je vredno prejetje svetih zakramentov. A kako to, da mnogo kristijanov, ki sicer prejemljejo sv. zakramente, vendar ne doseže posebnih koristij od svoje pobožnosti? To odtodi pride, ker jih ne znajo prav in s pridom prejemati. Zato glej najprvo, da se nanje pripravljaj kolikor mogoče skrbno. Zakaj ti to najnujnejše svetujem, bodeš uvidel kmalu. Vprašam te samo, kako se vede priden otrok ob godu svoje matere? Ali ne pohiti na vrt ali travnik natrgat si najlepših cvetic, da jih povije v šopek; ali ne obleče najlepšega oblačilca, da gre lepo osnažen s šopkom v ro-

čici in veselja žarečih očij voščit mamici sreče? Kaj ne, predragi, kako veselje mora občutiti ob taki priliki materino srce videč svojega milega otroka, ki se je s tolikim trudom in ljubeznijo pripravil na god svoje mame! Pač lepo darilo bo prejel tak otrok od svoje ljubeče matere. Glej, prav na tak način — le še v veliko večji meri razveseli vsak kristijan svojo nebeško mater, prečisto Devico, ako se skrbno pripravlja na njene praznike, ko ona obhaja v nebesih svoj veseli god. Saj ona o ilno poplača vsako „Češčeno Marijo“ ki jo opravimo njej na čast in pomisli kristijan, koliko bogateje bo še obdarovala svoje zveste častilce!

Najbolj se pa veseli Mati Božja ako vidi, da pobožni njeni otroci svatovsko oblačilo milosti božje vedno bolj okinčujejo z dobrimi deli in da si je z vrednim prejetjem sv. zakramentov zopet pridobe oni nesrečneži, ki so bili to oblačilo izgubili. Nebeška kraljica je sicer vedno pripravljena, da deli svojim otrokom obilih milosti, posebno milostno pa se skazuje le ob velikih praznikih, ki jih zato smemo imenovati milostipolne dneve. In res, prav o teh dnevih se je dogodilo največ čudežev, ozdravljenj in uslišanih je bilo ob njenih praznikih največ vernikov.

Opmnil sem te, predragi, le čistosti srca, ako hočeš zaslužno obhajati praznike Marijine. Sedaj ti pa hočem povedati nekaj o človeškem srcu, da bodeš to bolje umeval. Človeško srce je podobno njivi. Kakor mora njiva prinesiti sadu, tako mora tudi človeško srce pognati in obraditi obilih čednostij. Da se pa to tudi v resnici zgodi, mora človek sodelovati z milostjo božjo, katero mu v ta namen podeli Bog. Kakor sta namreč rosa in dež potrebna za polje, tako potrebna je tudi milost božja za človeško srce. Iz razsušenih tal ne priklje nobena bilka, prav tako iz človeškega srca ne more vzkliti nobena čednost, ako ga ne ogrevajo žarki milosti božje. Po volji božji mora poljedelec trdno delati na svoji njivi, da mu obrodi sadu, tako mora tudi človek delovati z milostjo, da zasluži dobrih del za večno življenje. Skrbeti, mora, da odstrani vse ovire, ki branijo milosti božji priti v njegovo srce: take ovire so posebno grehi in hudo nagnjenje. Vsak kristijan ve, kako opustošijo grehi človeško srce in da nikdo v stanu smrtnega greha ne more nič zaslužnega storiti za večno življenje. A kaj je z malimi grehi in hudim nagnjenjem? Ali so to malenkosti? Ne. Mali grehi in hudo nagnjenje je prav to za dušno življenje, kar je plevel za polje, namreč velika ovira za napredek in krščansko popolnost. Ako torej resno želiš, duhovno napredovati, varuj se malih grehov in izpuli iz srca slabo nagnjenje, kajti brez tega ne boš nikdar daleč prišel v popolnosti.

Sedaj tudi lahko izprevidiš, dragi bralec, da so popolnoma napačnega menenja oni, ki mislijo, da je s spovedijo vse opravljeno in se za to, kar je tudi vebke važnosti, za ukročenje svojih strastij prav malo ali nič ne prizadevajo. Taki ljudje zabredo kljubu velikim milostim, ki jih prejmo pri svetih zakramentih, vendar kmalu v svoje stare napake in zato ne morejo napredovati. Kdor hoče n. pr. vedno sam prav imeti in nikdar ne skuša te svoje napake popraviti, bode rad grešil tudi zoper ljubezen do bližnjega, ker je bolj nagnjen bližnjega razžaliti kakor mu pa odpustiti. Kaj mora torej storiti, da se v tem ne pre-

greši? Skleniti mora, da bo v tem ali onem slučaju nalašč dal obveljati misli svojega bližnjega. Ta svoj sklep mora potem ponoviti vsak dan in toliko časa se mora boriti s svojim nagnjenjem, da je premaga. Taka vaja mu bo več milosti in zaslug pridobila, kot post ob kruhu in vodi.

Tako so radi delali svetniki in prišli s tem na visoko stopinjo popolnosti. Tudi svetniki so nekdanj bili slabi kakor mi, a ker so se zatajevali in se zatekali k Mariji, pomagala jim je s tako velikimi milostmi, da so lahko zaslužili slavo, ki jo sedaj uživajo v nebesih.

Sedaj lahko umevaš, dragi, zakaj sem posebno poudarjal, da je najboljša priprava na praznike Matere Božje očiščenje srca. Spoznaš tudi lahko, da je oni plemič imel prav, ko je ob smrtni uri imenoval svojo pobožnost do prečiste Device največjo tolažbo. Ker Mati Božja poplača tudi najmanjšo molitvico, ki jo opravimo njej na čast, bode pač vsakemu, ki se na njene praznike pripravlja s posebnimi pobožnostmi, pomagala do velike popolnosti. Od dne do dne bo tak rastel v dobrih delih in zaslugah, zmanjševal bo napake in Bog mu bo za njegov trud odpustil časne kazni.

Kaj ne koliko tolažbe to prinaša človeku! Podaj se torej, predragi, na to pot in bodi pravi učenec Kristov, da bode tudi tebi rekel večni sodnik tolažbe polne besede: „Zvesti in dobri hlapec, ker si bil v mal-m zvest, postavil te bom nad veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda!“

F. G.

Ki te je v nebesa vzel.

Sveta katoliška Cerkev uči, da je bila Marija kmalu po svoji smrti v nebesa vzeta z dušo in telesom. Odkod to odlikovanje, ta čast? Da je Marija v nebesa vzeta, se ne smemo čuditi, saj Marija ni imela niti sence greha na sebi, bila je čista, lepa, brezmadežna, popolna. Ona ni iskala dobrin in prijetnosti tega sveta, ampak je z vso gorečnostjo delala le to, kar je bilo Bogu v čast in slavo. Njeno načelo je bilo: vse v večjo čast božjo. Zato je bilo to Bogu všeč in jo je povišal nad vse žene. Da je Marija v nebo vzeta z dušo in telesom, to je le neko odlikovanje, ki je dostojno njenega božjega materinstva. Marija je bila brez madeža izvirnega greha spočeta in te čistosti, te svetosti, te časti ni nikdar omadeževala. In kdo bi mogel popisati njene vrline? Ponižnost, pobožnost in sploh vse druge kreposti, katere je imel naš Izveličar Jezus v najvišji meri, se veličastno odsevajo tudi na Materi božji. Potemtakem ni imel peklenški duh niti do njene duše niti do njenega telesa nikake oblasti. Sama druga božja oseba se je včlovečila in si vzela telo iz njenega deviškega, prečistega telesa. In naj bi to sveto telo razpalo in postalo živež črvom! Nikakor ne! Prav in dostojno je bilo, da je Bog ne-le duše Marijine, ampak tudi njeno telo poveljal in je vzel v nebesa.

* * *

Tudi mi želimo priti enkrat v nebesa. Dasi naše telo takoj po smrti ne bode uživalo nebeške časti in slave, vendar se bode na dan vstajenja ob poslednji sodbi združila duša s telesom na vse večne

čase v slavo božjo, seveda, če se trudimo tu na zemlji sedaj živeti po božjih zapovedih, to je, če imamo tu na zemlji pravo, neomahljivo krščansko prepričanje.

Kaj se pravi, imeti pravo, neomahljivo krščansko prepričanje? Pravo, neomahljivo krščansko prepričanje je trdno, živo prepričanje, da so nebesa in pekli, da so pa nebesa več vredna nego ves svet; trdno prepričanje, da je naša zemlja le neka delalnica, a kraj plačila so nebesa; prepričanje, da smo tu na zemlji le tujci, da nimamo nikakega stalnega bivališča, kakor pravi sv. Pavel, a da so nebesa naša domovina. Glej, draga duša, ako imaš to živo nebeško prepričanje, ne bodeš čmerno tožila, če te tare nesreča, ker veš, da te Bog skuša in da te bode zato odlikoval v nebesih. Kristijan: ako imaš to prepričanje, ne bodeš godrnjal, če ti Bog nalaga težavno delo, saj bodeš prejel za to večno plačilo; ako imaš to živo prepričanje, bodeš zaničeval vse posvetne časti, prijetnosti, bogastvo in bodeš hrepenel le Bogu služiti in ga moliti in častiti, ker si prepričan, da si le tujec na zemlji, a da so nebesa tvoje domovje, kjer se bodeš na veke veselil in se naslajal božje slave.

To živo, neomahljivo krščansko prepričanje torej moraš imeti, ako hočeš enkrat priti v nebesa. To je tudi tvoja najsvetejša in prva dolžnost. Sam sv. Duh te k temu vzpodbuja na več krajih sv. Pisma. Veš li, kaj je sam pri sebi rekel oni bogatin pri evangelistu Luki (12, 16)? Rekel je: „Podrl bom svoje žitnice, in večje naredil; in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastle, in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša! veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje.“ Bog mu je pa rekel: „Neumnež! to noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe; kar si pa spravil, čegavo bo?“

Ta bogatin je pozabil na Boga in si nabiral le časnih, mamljivih zakladov, a božja roka ga je nenedoma zadela in mu prekrizala vse načrte. Tako je z vsakim posvetnjakom, ki nikdar ne pomisli, da je le tujec na zemlji, a da so nebesa njegova prava domovina — Bog bodi naš vzvišeni in prvi namen, po katerem hrepenimo in kopravimo. Potrudimo se torej, kakor Marija, naš vzor, vse storiti za Boga, in vse pretrpeti radi Boga, in tako bomo gotovo dosegli prej ali slej večno, brezkončno slavo nebeško.

Marija je bila v nebesa vzeta. Prosimo jo, da nas s svojo priprošnjo podpira pri svojem božjem Sinu v težavnih bojih našega življenja, da bomo končno tudi mi dušno in telesno združeni z Bogom. Jezus, ti naš Izveličar, blagoslovi naše sklepe in dodeli nam srčnost in vztrajnost v dobrem.

—n.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec avgust 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Zaupanje v zmago papeštva.

b) Posebni nameni:

4.) **Sv. Dominik.** Dominikanski red. Pospeševalci molitvenega apostoljstva. Mnoge redovne zadeve. Na živcih bolni. Naraščaj katoliškega učiteljstva.

5.) **Marija Snežnica.** Krepko razcvitanje marijanskih kongregacij. Duhovni in obhajanci. Zastarani grešniki in grešnice.

6.) **Spremenjenje Kristovo.** Hrepenenje po nebesih. Katoliški shodi. Obžalovanja vredni duhovniki in redovnice. Umobolni.

7.) **Sv. Kajetan.** Zaupanje v božjo previdnost pri mnogih stiskanih in trpečih ljudeh. Katoliški učitelji in njihova društva.

8.) **Blaženi Peter Faber.** Povrat družbe Jezusove v Nemčijo in Švico. Duhovne vaje za mašnike. Pomoč v notranjih bolečinah.

9.) **Sv. Roman, vojak.** Dušno pastirstvo pri vojaki. Zabrane nesrečnih zakonov. Več častnikov. Hudo skušani. Krivoverni stariši.

10.) **Sv. Lavrenčij.** Krščanska potrpežljivost v dolgotrajnih boleznih, zlasti za neozdravljive bolnike. Požrtvovalna ljubezen do siromakov. Ponesrečeni in pohabljeni. Težke družinske skrbi in težavne dušno-pastirske zadeve.

N.

Zahvali.

Že pri ljudeh velja izrek: Zahvala za prejete dobrote je nova prošnja za prihodnost. Koliko bolj je ta resnica gotova pred Bogom. Vsi ljudje smo dolžni Bogu hvaležni biti za toliko dobrot, katere vsak dan prejemamo iz dobrotljive roke božje. Koliko je taci milostuj, na katere še ne mislimo ne. Vprašajmo se zjutraj, ko vstanemo, ni-li mnogo ljudij po noči nagle in neprevidene smrti se iz tega sveta ločilo. Zvečer so se zdravi vlegli, a zjutraj so jih našli mrtve. Kdo te napeljuje k dobremu zjutraj, ko vstaneš; kdo ti daje vsakdanjo hrano? Misliš si, če bi si je sam ne bil zaslužil, ne bi je bil imel. Motiš se, predragi. Gospod nebes in zemlje ti je vstvaril jed. On je že od nekdaj se namenil za te skrbeti, še predno si bil, da sedaj ne trpiš lakote. Ali ne slišiš večkrat notranjega glasu: ne stori tega, ker je greh, opusti ono, poprimi se rajše tega, da rešiš svojo dušo. Glej milost Gospodovo! Meniš li, da si jo sam zaslužil? Misliš, da je tvoja zasluga, da si rojen v jedno pravi krščanski veri? Ne, vse to je bilo v Božjih rokah. Kdo te podpira v tolikih bridkostih in težavah, kdo ti clayšuje težave in ti daje pogum, da ne padeš in ne onemoreš pod vsakdanjo težo skrbij svojega stanu? Milost Gospodova je ono blago olje, katero ti Gospod od časa do časa vliva v tvojo onemoglo dušo. Kdo neki nego Gospod nas navdaja z novim pogumom, ko se nam že vse zdi izgubljeno? Zato pa On zahteva od nas, da smo mu hvaležni. Ali ne beremo v svetem evangeliju o deseterih govovih, katere je Krist ozdravil. Samo jeden je prišel nazaj in se zahvalil Gospodu. In kaj je rekel Krist? Začutil se je rekoč: »Kje pa je onih devet?« to je, kje pa so oni, katerim sem tudi svoje dobrote skazal. Mar nisem vreden, da bi se mi bili prišli zahvaliti. Oh, predragi v Kristu, posnemajmo o tega desetega govovega. Dostokrat smo govovi na duši in naš dobri zdravnik, Jezus Krist, nas ozdravi v zakramentu sv. pokore. Mnogokrat smo v telesnih potrebah in Jezus nam pomaga. Hitimo tudi mi k njemu in se mu zahvalimo. Te hvaležnosti poln bi tudi jaz rad svoja čutila izrazil presv. Srcema Jezusa in Marije. Dolgo sem se že trudil, da bi pršel do zaželenega cilja. A moje dusne in telesne moči so se mi zdele preslabe; zato sem se k Bogu zatekel. In glejte, nisem zastojl trkal na vrata božjega usmiljenja. Sklenil sem b.d., da hočem javno naznaniti, ako me vshšite presveti Srci Jezusa in Marije in mi pomagata iz raznih zadreg. Sedaj ko se mi je vse srečno izšlo, spolnujem dolžnost hvaležnosti. »Prihite k meni vsi, ki ste obteženi in jaz vas bodem počivil« pravi Gospod. Te besede naj si zapomnijo vsi, ki so v trpljenju in križih. Koliko jih je, ki povsod prej pomoči iščejo nego pri Bogu. Bolnik, že skoraj na smrtni postelji, pošilja od zdravnika do zdravnika, naj mu pomaga; a premalo misli na najboljšega zdravnika, kateri bi zamogel tudi dušna zdravila podati. Oj hiti, predragi sobrat v

Kristu, k presv. Srcema Jezusa in Marije. Uslišan bodeš, če ti je k dušnemu izveličanju. Isto velja tudi za vse druge, naj si bodo v tej ali oni nadlogi. — Bodi torej česčeno in hvaljeno presv. Sree Jezusa in Marije. — Pa tudi v prihodnje se priporočam tema presv. Srcema za one milosti, katerih mi je v prihodnje potrebno. V ta namen prosim tudi Vas predrage bralce, da molite za me.

* * *

Da spolnim svojo obljubo, izrekam očitno zahvalo Mariji, Lurški Materi Božji, ker je mojim štirim, nevarno bolnim otrokom izprosila ljubo zdravje. Bodi česčena! Hvaležna mati Marija Vrančič.

Raznoterosti.

Ustmena matura na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani se je vršila od 8. do 21. julija. Izmed 71 abiturijentov jih je dobilo izpričevalo godnosti 51, med temi 8 z odliko; 12 jih bo po počitnicah ponavljalo izpit iz ene tvarine. 8 pa jih je padlo za eno leto. Odliko so prejeli: Ahačič Matej, Kobal Frančišek, Logar Josip, Mosche Erik, Samec Makso, Schiebel Gvidon, Thurner Emil in Vovko Frančišek.

— i —

Štutgarskega škofa pl. Keplerja besede naj nam bodo katolikom v spominji. Te le so: Neka nevarnost, ki zamore sklenjena biti z nastopom v javnem življenju, utegne se primeriti, da se katoliški čut kaže le v vnanjosti — takozvano paradno katoličanstvo, gostilniški katolicizem, zabavni katolicizem ali še celo „catholicismus saltatorius.“ Mi se ne strinjamo s takim unanjim ponašanjem notranjega duha. V svesti sem si, da ne zabite, da je najbolj znamenit družbeni prostor, kjer naj katoliški mož zastopa verske zadeve, cerkev ali hiša božja. Prvi društveni shod, kateremu naj prisostvuje, bodi nedeljska in prazniška služba božja; prvi in zadnji govor, ki naj ga govori, bodi nagovor na Boga, vsakdanja jutranja in večerna molitev. . . . V čudnem času živimo. Žila časa hitro vdarja. Vse se nabaja v neki mrzlici ali nervoznosti. Ne zna se, kaj pride; sedanji vek pojema v smrtnih težavah in novi vek prihaja kakor na težkem porodu. A jaz nisem črnogledec; ne samo take grobne sape, tudi pomladanske vejejo in pihljajo v našem času.

Župnik Alojzij Kummer.

Devištvo Bogú ljubó. Sv. Tekla je Bogu obljubila večno devištvo. Silili so jo, da bi stopila v zakon z nekim mladeničem, toda ona ni v to privolila, češ, da ima že svojega ženina. Ko izvedo, da je kristijanka, pripeljejo jo pred sodnika in ta jo ukaže zapreti v kletko, v kateri je bival hud lev. Toda lev ji ne stori nič žalega, pohlevno leže na tla in liže devici noge — Ko vidijo to neverniki, vzemo jo iz levnjaka in jo zvežejo in položijo na gorečo grmado, a ogenj se ni dotaknil njenega deviškega telesa. — Tako Bog priča, kako mu je ljubo devištvo.

— n.

Zvestoba. Tomo Mor (rojen l. 1480 v Londonu) je bil veliki kancelár na dvoru onega kralja Henrika VIII. ki je angleško deželo odtrgal od katoliške cerkve. Kralj -odpadnik ga pozove, naj se odpove Kristusovemu namestniku, rimskemu papežu, in naj

prizna njega samega za vrhovnega poglavarja sv. cerkve na Angležkem. Mor, odločen in navdušen katoličan, se dá raje po kralju oropati vsega premoženja, najvišje častne službe, celo v ostro ječo vreči, kakor da bi svojemu kralju izpolnil brezbožno zahtevo. Grozilo se mu je tudi s smrtjo, nasprotno pa obetalo največjih svetnih dobrin, če izpolni kraljevo voljo. Slednjič stopi v ječo njegova žena z jokajočimi otroci in se vrže pred njim na kolena: „Oj, zakaj hočeš sebe in vso svojo družino pahniti v največjo pogubo? Glej koliko let bi še lahko srečno in zadovoljno skupaj živeli.“ Pač je vstrepetalo Morovo, možovo in očetovsko srce; a premaga se in vpraša: „Koliko let pač bi mi bilo že živeti?“ „Gotovo vsaj dvajset“, dé soproga. „O nespametna menja!“ pravi verni kancelar; „za dvajset negotovih let naj bi zamenjal večno življenje v nebesih in si nakopal večno pogubo? Raje prej vse izgubiti, kakor izveličanje svoje; kaj pa pomaga človeku, če si pridobi ves svet, na duši svoji pa trpi škodo?“ Prebil je na to še v ječi trinajst mesecev, na kar so ga odpeljali na morišče. Z veseljem je položil glavo pod rabljevo sekuro za Kristusovega namestnika, sv. očeta. — Take junake rodi katoliška vera!

J.

Ne lagati. Sveti Julijan je s svojimi brati zidal cerkev. Dobil pa je od cesarja dovoljenje, da vsi, ki mimo hodijo, pomagajo malo časa pri zidanju. Nekoč so se kmetje hoteli izogniti dela. Legel je nekdo izmed njih na voz. kmetje so ga pokrili. Ko so prišli do stavbišča, poprosil jih je sv. Julijan, da bi mu pri delu pomagali. Toda kmetje mu odgovore da ne morejo, ker imajo mrtveca na vozu in ga morajo pokopati. „To je grda laž.“ pravi sv. Julijan, „Bog bo pripustil, kar si izmišljujete.“ — Ko so se nekoliko oddaljili, hoteli so onega na vozu zbuditi, toda ta je bil res mrtev. — Bog kaznuje laž, zato ne lagajmo!

M.

Listek.

Premilostni g. knezškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič se je odpeljal soboto, 22. t. m., v Novo Mesto. Nedeljo, 23. t. m., je bilo posvečevanje župne cerkve in štirih altarjev v Šempetru. Ponedeljek, 24. t. m., je bila vizitacija v Šmibelu pri šolskih sestrah Obiskal je tudi čč. oo. frančiškane in usmijene brate v Kandiji, kjer si je ogledal vse prostore in tudi vsakega bolnika prijazno nagovoril.

I. denarstveni izkaz o darovih. 28. julija 1899 se je svojim namenom izročilo: za afrikanski misijon 2 gld.; v Mühland pri Brixenu za afr. misijone 5 gld.; za dijaško kuhinjo 4 gld.; za cerkev na Brezjah 2 gld.; za sv. Očeta 2 gld.; za varuhe Božjega groba 3 gld.; za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru 8 gld. in za kruhe sv. Antona 7 gld. Kar je drobnejega denarja, pride v II. kontu na vrsto.

Uredništvo.

Dobrotni darovi.

Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: M. S. v Idriji gld. 150.
Za cerkev M. B. na Brezjah: M. S. v Idriji 50 kr.